

หลักธรรมาภิบาลชาวไทยกุย: วัดบ้านตะเคียน ตำบลลำโรงทาบ อำเภอลำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์

Kui People's Good Governance Wat Takian,
Samrong Tap Sub-District Surin Province

กฤษนันท์ แสงมาศ

Karisanadh Saengmas

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์

Email: Kritsanant2564@gmail.com

บทคัดย่อ

ธรรมาภิบาลชาวไทยกุยวัดบ้านตะเคียน ที่นำมาประกาศใช้ก็เพื่อให้ผู้ที่เข้ามาเที่ยวชมงานประจำปีภายในวัดได้นำมาปฏิบัติเป็นการป้องกันและป้องกันเหตุร้ายเป็นการรักษาความสงบ ที่จะก่อให้เกิดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินและมีผลกระทบต่อการจัดงานทำให้ไม่สามารถดำเนินงานต่อไปเพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์เป็นผลสำเร็จได้ การแสดงเจตนารมณ์ดังกล่าวก็เพื่อให้ผู้ที่เดินทางจากหมู่บ้านต่าง ๆ มาเที่ยวชมงานประจำปีภายในวัด มีความมั่นใจในความปลอดภัยว่าจะไม่มีเหตุร้ายที่จะมาทำลายบรรยากาศเทศกาลของงานประจำปีของวัดได้ เจตนารมณ์ที่ประกาศภายในวัดเหมือนกับหลักของศีลเพราะศีลแปลว่าความสงบเย็นหรือความเป็นปกติของชีวิตและสังคม ตั้งแต่เรื่องของการไม่มุงร้าย เบียดเบียน ทำร้ายทะเลาะเบาะแว้งกัน การไม่ลักทรัพย์ การไม่พกพาอาวุธ ไม่อนุญาตให้นำสุรายาต้องของมีเมาเข้ามาจำหน่ายภายในวัดผู้ใดหรือใครฝ่าฝืนต้องถูกลงโทษนำไปดำเนินคดีตามกฎหมายและปฏิบัติตามกฎที่ประกาศโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น เป็นการแสดงเจตนารมณ์ชัดเจนในการป้องกัน ป้องปราม เพื่อรักษาไว้ซึ่งชีวิตและทรัพย์สินความสุขและความสงบของชุมชนและผู้มาเที่ยวงานประจำปีของชาวไทยกุยวัดบ้านตะเคียน

คำสำคัญ: ธรรมาภิบาล, วัดบ้านตะเคียน, ชาวไทยกุย

Abstract

Kui's Ta-kian's Good governance in Wat Takian, Samrong Tap Sub-district Surin Province. The attention of Kui's Ta-kian's Good governance same as The Five Precepts is the Buddhist practices to become more self-discipline ,the Precepts is a way to gain mastery of the mind. The idea to avoid harmful ways of behaving and speaking such as to abstain from taking life of living beings, to abstain from stealing, to abstain from sexual misconduct, to abstain from telling lies, to abstain from intoxicants or harmful substances or alcohol is the single most important precept because it ensures the reliability all the other and alcohol and drugs dull the mind. The objectives of the Kui's Ta-kian's Good governance is guaranteed about the safety When visitors come to see annual festival in Kui Ta-kian temple and it is a clear intention to protect the life, peace, happiness and

properties of visitors who come to visit an annual festival in the temple. It is a way to make a peace of the community.

Keywords: Wat Ta-kian, Kui people, Good governance

บทนำ

ธรรมาภิบาลเป็นระบบการบริหารที่มีมานานประมาณ 2 ทศวรรษ (รัชยา ภักดีจิตต์, 2557) เป็นการบริหารและจัดการที่ครอบคลุมทุกด้านทุกมิติทั้งมิติทางสังคมการเมือง การบริหารงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชนบริษัท ห้างร้าน และภาคประชาชน โดยมุ่งเน้นให้หน่วยงานและองค์กรหรือชุมชนภาคประชาชน และภาคประชาสังคมเกิดความสุขจิตและชอบธรรมเปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมรับรู้และรับผิดชอบ ตรวจสอบ ความโปร่งใส ความคุ้มค่า ต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในฐานะตัวเองเป็นหน่วยหนึ่งในองค์กร ธรรมาภิบาลจึงเป็นกลไกนำมาใช้เป็นเครื่องมือขับเคลื่อนองค์กรทางสังคมสู่สังคมของความสุขจิต ยุติธรรม ชอบธรรมและเท่าเทียมเสมอภาคกัน

ที่มาของหลักธรรมาภิบาล

ที่มาของการบริหารและการปกครองแบบ ธรรมาภิบาล(Good governance)หรือที่เรารู้จักในอีกคำหนึ่งคือ ธรรมรัฐ ในหลักพุทธศาสนาเรียกว่า “สามัคคีธรรม” นั้นได้เกิดขึ้นมาจากบุคคลกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ภายในองค์กรหรือองค์การที่เราเรียกว่า ระบบการเมืองและการบริหารและการปกครอง ทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชน ซึ่งกลุ่มทุนหรือกลุ่มคนเหล่านั้นได้ใช้เส้นทางต้นทุนทางด้านเสรีนิยมแบบประชาธิปไตยเป็นเครื่องมือในการเข้าไปควบคุมระบบการเมืองและการบริหาร ก่อให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์และผลกำไรเพื่อตน เพื่อกลุ่มพวกพ้องของตน จึงทำให้ระบบทุนเป็นเส้นทางของการเกิดพฤติกรรมที่เรียกว่า การทุจริต คอร์รัปชัน ตั้งแต่ระดับข้าราชการการเมือง นักธุรกิจ พ่อค้าวานิชและข้าราชการประจำ พังทลายด้วยนายทุนผู้มีอิทธิพล ทำให้เกิดผลกระทบ เกิดความเสียหาย ต่อองค์การหรือองค์กร สังคม เศรษฐกิจและการเมืองอย่างหนัก และรุนแรง ความหายนะที่ดำรงอยู่ในระบบการเมือง การบริหาร ภายในหน่วยงาน องค์กรของภาครัฐและเอกชน เป็นดังเชื้อโรคร้าย เข้ามาทำลายระบบบริหารราชการแผ่นดินให้ตกต่ำเสื่อมถอยนี้เอง จึงมีการแสวงหาระบบการบริหารหรือจัดการที่ดี มีหลักคุณธรรมจริยธรรม ศีลธรรม นิติรัฐ นิติธรรมขึ้นทำให้เกิดระบบการบริหาร การจัดการใหม่ ที่เราเรียกว่า “ธรรมาภิบาล, สามัคคีธรรม,และ ธรรมรัฐ” (พลตรีอินทรีรัตน์ ยอดบางเตย, 2547)

1. จากเจตนารมณ์ของนักคิด นักวิชาการหรือนักรัฐศาสตร์ที่ต้องการให้มนุษย์ชาติมีระบบการปกครองที่ดีและเป็นธรรมโดยเห็นว่า รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งในระบอบเสรีประชาธิปไตยหรือเรียกว่า ประชาธิปไตยแบบตัวแทน(Representatives Democracy)มีกลไกการปกครองที่ไม่เพียงพอต่อการรับมือกับสังคมที่ซับซ้อนยิ่งขึ้นได้และเสนอแนวทางการคิดทางทฤษฎี Good governance ขึ้นมา

2. มาจากการเสนอของ World Bank หรือ IMF (International monetary Fund)กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งอยู่ภายใต้อิทธิพลการครอบงำของสหรัฐอเมริกาและกลุ่มสหภาพยุโรป โดยถูกชักใยจากกลุ่มทุนโลก เช่น Wall street อีกชั้นหนึ่ง IMF ให้ความสำคัญกับ Good governance มากที่สุด เพราะบทเรียนจากการเข้าไปจัดการหนี้สินในประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะในประเทศแถบลาตินอเมริกา และแอฟริกา ซึ่งการวางกฎของ IMF เพื่อเป็นหลักประกันในการทวงหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ ได้ส่งผลกระทบต่อประชาชนและรัฐบาลลูกหนี้ ซึ่งรัฐบาลเหล่านั้น ล้วนเป็นตัวแทนของกลุ่มทุนท้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งเมื่อ

ผลประโยชน์เกิดขัดกันจึงทำให้ IMF ประสบปัญหาในการท้วงหนี้ มาตรการที่จะควบคุมลูกหนี้ได้จึงต้องมี Good governance ซึ่งเป็นระบบประชาธิปไตยเสรีนิยมที่เจ้าหน้าที่หรือทุนต่างชาติสามารถเข้าไปตักตวงผลประโยชน์สะดวก โดยปราศจากความเสี่ยงจากการผันผวนทางการเมือง

3. มาจากปัญญาชน นักคิด นักการเมืองหรือเทคโนโลยีที่ได้รับการศึกษาจากตะวันตก ได้นำเอาความรู้เรื่อง Good governance มาเผยแพร่ในประเทศของตน

ดังนั้น ธรรมนูญบาล จึงเป็นหลักการในเชิงคุณธรรมและจริยธรรมที่สูงส่ง เป็นที่คาดหวังของสังคมทุกระดับ เพราะอะไร ก็ด้วยเหตุผลที่ว่า หลักธรรมนูญบาลหรือธรรมนูญนั้นจะต้องมีลักษณะครอบคลุมทุกมิติ คือ (รัชยา ภักดีจิตต์, 2555) มิติทางการเมือง มิติทางเศรษฐกิจ มิติทางสังคมและการบริหารครอบคลุมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชน ภาคประชาสังคมและระหว่างประเทศเพราะมิติทุกมิติเป็นกลไกขับเคลื่อนให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีความเป็นจริงในหลักของ (พลตรีอินทรีรัตน์ ยอดบางเตย, 2547)

1. ความน่าเชื่อถือและมีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน(Accountability)
2. ความโปร่งใส(Transparency)
3. การมีส่วนร่วม(Participation)
4. ความสามารถคาดการณ์ได้(Predictability)
5. การปฏิสัมพันธ์ระหว่างหลักการทั้ง 4 ประการ(Interrelate) ดังนี้ เป็นต้น

เมื่อประมวลรวมหลักที่ว่าด้วยธรรมนูญบาลแล้ว เราจะเห็นว่าเป็นการเน้นอยู่ที่หลักการของโครงสร้างระบบ 6 ระบบหรือ 6 ด้าน (พระมหาประสพสุข ปิยภาณี (สุขล้วน), 2554) 1)ด้านหลักนิติธรรม (ณัฐกร วิทิตานนท์, 2554) 2)ด้านหลักคุณธรรม (พระมหาสมพงษ์ ชนุตตโม(อ่อนสุข), 2556:2) 3)ด้านหลักความโปร่งใส (4)ด้านหลักการมีส่วนร่วม (5) ด้านหลักความรับผิดชอบ (6) ด้านหลักความคุ้มค่า นอกจากนี้การบริหาร การจัดการหรือการปกครองบ้านเมืองที่ดีนั้นจะต้องประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ คือ (พระมหาประสพสุข ปิยภาณี(สุขล้วน), 2554)

1. เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
2. เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
3. มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
4. ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
5. มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
6. ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
7. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

กล่าวโดยสรุป การบริหาร การจัดการหรือการปกครองบ้านเมืองที่ดีที่เราเรียกว่า ธรรมนูญบาล ธรรมนูญหรือพระพุทธศาสนาใช้คำว่า สามัคคีธรรมนั้น ก็คือหลักและวิธีการหรือกระบวนการของการแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้นั้น องค์การหรือองค์กรนั้นจะต้องดำเนินการบริหารหรือจัดการด้วยหลักแห่งธรรม โดยเฉพาะหลักที่ว่าด้วยความไม่เห็นแก่ตัวหรือชู้ตราบก ตัดทอน ตัวตน พวักพอง อหังการและ มมังการออก ออกมาข้างนอกใจของตัวเองให้หมดและที่สำคัญการจะบรรลุผลที่พึงประสงค์ได้ต้องแก้ที่ต้นตอของปัญหาคือคน เพราะคนคือองค์กรรวมของ ตัวกิเลสที่เรารู้จักและเรียกในนามภาษาธรรมว่า กิเลส ได้แก่ โลภะ โทสะ และโมหะหรือคำศัพท์ที่พระท่านเรียกว่า “ตัณหา” (ทพญ.กษิรา เทียนส่องใจ, 2550) ทพญ.กษิรา เทียนส่องใจ (2550)หลักที่ควรจะนำมาใช้แก้ปัญหา ก็คือหลักของอริยสัจ 4 คือ (นางคุณญา

แก้ทันคำ, 2557) ทุกข์ (1) คือสภาพที่ทนได้ยากหรือความไม่สบายกาย ความไม่สบายใจ 2) สมุทัยคือสาเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ อันได้แก่ ตัณหา 3 ประการคือ 1)กามตัณหา 2)ภวตัณหาและ 3)วิภวตัณหา (3)นิโรธคือความดับทุกข์และ 4)มรรค คือ หนทางแห่งทางการดับทุกข์อันได้แก่ อริยมรรค 8 ประการคือ 1) สัมมาทิฎฐิ มีความเห็นชอบ 2) สัมมาสังกัปปะ มีการงานชอบ 3) สัมมาวาจา มีเจรจาชอบ 4) สัมมากัมมันตะ มีการงานชอบ 5) สัมมาวายามะ มีความเพียรชอบ 6) สัมมาอาชีวะ มีการประกอบอาชีพชอบ 7) สัมมาสติ มีความระลึกชอบและ 8) สัมมาสมาธิ มีความตั้งใจมั่นชอบ ด้วยเหตุนี้ หลักธรรม ในทางพระพุทธศาสนาจึงสามารถประยุกต์หรือบูรณาการเพื่อการบริหาร การจัดการและการปกครอง ในหน่วยงาน องค์กรหรือองค์กรให้เป็นองค์กรแห่ง ธรรมาภิบาล ธรรมรัฐหรือสามัคคีธรรมได้ ถ้านำมาสู่การปฏิบัติจริงก็จะได้ผลเป็นความจริง

ความหมายของธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาลคืออะไร เป็นคำถามที่ชวนให้สงสัยขึ้นมาทันที ทำไมต้องธรรมาภิบาล องค์กรหรือองค์กรทั้งหลายเหล่านั้นมีการบริหารและจัดการความไม่สุจริต ความไม่โปร่งใส การประพฤติทุจริตได้อย่างไร เป็นไปได้ถ้าหากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีการจัดการและการบริหารที่ไม่เป็นไปตามหลักของธรรมาภิบาล ดังนั้น ธรรมาภิบาลจึงเป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะตอบโจทย์นั้นได้ มีผู้รู้และครูทั้งหลายได้ให้ทัศนะเอาไว้ เช่น เจริญพงษ์ วิญญูรักษ์ ได้กล่าวว่า (เจริญพงษ์ วิญญูรักษ์, 2543) ธรรมาภิบาลหมายถึงกฎเกณฑ์การปกครอง บำรุงรักษาบ้านเมืองที่ดี หรือกฎเกณฑ์ที่ดีของบ้านเมืองและสังคม โดยมีขอบเขตของความหมายรวมถึงการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีซึ่งครอบคลุมภาคส่วนของสังคม มหาธีร์ โมฮัมหมัดได้กล่าวว่า (มหาธีร์ โมฮัมหมัด, 2542) ธรรมาภิบาลหมายถึงการใช้อำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจและรัฐประศาสนศาสตร์เพื่อบริหารกิจกรรมต่างๆ ของชาติบ้านเมือง และหมายรวมถึงกลไกกระบวนการความสัมพันธ์และสถาบันต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกันอยู่อย่างซับซ้อน ซึ่งประชาชนพลเมืองใช้เป็นเครื่องมือหรือเป็นช่องทางในการบริหารจัดการกิจกรรมต่าง ๆ อันเกี่ยวข้องกับชีวิตของประเทศชาติ สมหมาย ปฐมวิชัยวัฒน์กล่าวว่า (สมหมาย ปฐมวิชัยวัฒน์, 2543) ธรรมาภิบาลหมายถึงการแสดงถึงนัยของความเป็นธรรมทั้งในเชิงของความคิดและการกระทำของคน ที่สามารถสื่อถึงกันและเข้าใจกันได้ ภายใต้การปฏิบัติและวัตถุประสงค์ร่วมกันคือ ความร่วมมือเสมอภาค รับผิดชอบ โปร่งใสถูกต้อง ชอบธรรม ยุติธรรม คำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ ความเจริญ พัฒนาที่ยั่งยืนของครอบครัว กลุ่มชุมชน องค์กรหน่วยธุรกิจ สถาบันรัฐและเอกชน จนถึงระดับสังคมโดยรวม ประมวล รุจน์เสรี กล่าวว่า (ประมวล รุจน์เสรี, 2543) Good governance หมายถึงการปรับวิธีคิด วิธีบริหารราชการของประเทศไทยเสียใหม่ทั้งระบบ โดยการกำหนดเจตนารมณ์ของแผ่นดินเพื่อทุกคนทุกฝ่ายในประเทศจะร่วมกันคิดร่วมกันทำ ร่วมกันจัดการร่วมกันรับผิดชอบ แก้ปัญหา พัฒนาแผ่นดินนี้ไปสู่ความมั่นคง ความสงบ สันติสุข มีการพัฒนาที่ยั่งยืนและก้าวไกล องค์กรสหประชาชาติ ได้ให้ความหมายเอาไว้คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนและสังคมอย่างเท่าเทียมกัน และมีคำตอบพร้อมเหตุผลที่สามารถชี้แจงกันได้(รัชยา ภักดีจิตต์, 2555) ธรรมาภิบาลประกอบไปด้วย (อำนาจ ยอดทอง, 2557) 1) มีการมีส่วนร่วม (Participation) 2) ยึดหลักกฎหมาย (Rule of Law) 3) ความโปร่งใส (Transparency) 4) สมประโยชน์ทุกฝ่ายภายในระยะเวลาที่เหมาะสม (Responsiveness) 5) ตั้งอยู่บนฐานฉันทมติ (Consensus-Oriented) 6) ความเสมอภาคและความทัดเทียม(Equity and Inclusiveness) 7) ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ(Effectiveness) 8) มี

ผู้รับผิดชอบ(Accountability)ต่อนโยบายหรือแผนงานที่จะทำ ในกรอบความคิดเพื่อการบริหารการ จัดการและการปกครองที่ดีสำหรับประเทศเสรีนิยมประชาธิปไตยนั้น ได้กล่าวถึงระบบธรรมาภิบาลหรือ Good governanceว่า (รัชยา ภักดีจิตต์, 2555) 1) การมีความชอบธรรมทางการเมืองตามกรอบกฎหมาย และการมีความรับผิดชอบ รับการตรวจสอบสาธารณะ(Political legitimacy and Accountability) 2) การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชน (Freedom of Association and Participation) 3) การ มีระบบตุลาการที่มีความยุติธรรมและน่าเชื่อถือ (A fair and reliable judicial system) 4) การมีระบบ ราชการที่มีความรับผิดชอบ รับการตรวจสอบต่อสาธารณะ(Bureaucratic Accountability) 5) การมี เสรีภาพของประชาชนทางการแสดงออกและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสังคม(Freedom of Information and Expression) 6) การจัดการภาครัฐโดยยึดหลักความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effective and Efficient with Public sector Management) 7)การมีความร่วมมือกับองค์การ ประชาสังคม (Cooperation civil society Organization) ในส่วนของพจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2546 ได้ให้คำอธิบายคำว่า ธรรมาภิบาลคือ ( ) ธรรมหมายถึงความยุติธรรม ความ ถูกต้อง กฎ กฎเกณฑ์ สิ่งดีงาม อภิบาล หมายถึงการดูแล การปกครอง การบริหาร การปกป้อง การสร้าง ภูมิคุ้มกัน บำรุงรักษา ปกป้องหรือคุ้มครอง

สรุปได้ว่า ธรรมาภิบาล หรือ Good governance หรือธรรมรัฐ ก็คือ กระบวนการ การใช้หลักการ บริหารและจัดการในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยใช้หลักของคุณธรรม ศีลธรรม ความยุติธรรม ความ สะอาด ความบริสุทธิ์ใจ จริงใจ ความซื่อสัตย์ สุจริต อุทิศเสียสละตนเพื่อผลประโยชน์และเพื่อความ สุขของ สังคมส่วนใหญ่ขององค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ถ้าจะมองในด้านพระพุทธศาสนาหลักธรรมในการบริหาร องค์กรเพื่อความยุติธรรมก็คือ อกติ 4 คือ (พระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตโต), 2543) ฐานะอันไม่พึงถึง ทาง ความประพฤติที่ผิด ความลำเอียงมี 4 คือ (1) ฉันทาคติ ลำเอียงเพราะรัก (2) โทสาคติ ลำเอียงเพราะชัง (3) โมหาคติ ลำเอียงเพราะเขลา (4) ภยากติ ลำเอียงเพราะกลัว ซึ่งกล่าวได้ว่า เป็นธรรมที่นำไปใช้เพื่อความ ถูกต้อง เพื่อความเป็นธรรม สำหรับการบริหารและการจัดการในองค์กร หรือหลักธรรมที่สำคัญอีก ประการก็คือ มรรค 8 คือ (พระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตโต), 2543) ทางหรือหนทางประกอบด้วย (1)สัมมาทิฐิ รู้จักความผิดชอบชั่วดี(2)สัมมาสังกัปปะ ความคิดดีคิดถูก (3)สัมมาวาจา พุติ ทำดี (4)สัมมาภิมั่นตะ กระทำในสิ่งที่ดี (5)สัมมาอาชีวะ ประกอบอาชีพถูกต้อง ไม่คดโกงใคร (6)สัมมาวายามะ มีความเพียร พยายามในการประกอบอาชีพ (7)สัมมาสติ มีความรู้จักรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น คำนึงถึงสิ่งที่ผิดถูก เลวดี (8) สัมมาสมาธิ มีความตั้งใจในการประกอบอาชีพเป็นเพราะเหตุใด เพราะเหตุว่า หลักของมรรค 8 นี้เป็นธรรมที่สงเคราะห์เข้าในเรื่องของ ศีล สมาธิ ปัญญา ดังพุทธวาทะที่พระพุทธเจ้าพระองค์ได้ทรงตรัสไว้ ว่า (พระธรรมปิฎก, 2538) ท่านวิสาขะผู้มีอายุ กองธรรม 3 หมวด สงเคราะห์ด้วยอริยอัฏฐังคิกมรรคหา มิได้ อริยอัฏฐังคิกมรรคต่างหากสงเคราะห์ด้วยกองธรรม 3 , สัมมาวาจาก็ดี สัมมาภิมั่นตะก็ดี สัมมาอาชีวะก็ดี ธรรมเหล่านี้สงเคราะห์เข้าด้วยศีลขันธ,สัมมาวายามะก็ดี สัมมาสติก็ดี สัมมาสังกัปปะก็ดี ธรรมเหล่านี้สงเคราะห์ด้วยปัญญาขันธ แม้แต่กระบวนการฝึกฝน อบรม ทางด้านกาย วาจาและจิตใจ ก็ถือ ว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญ โดยเฉพาะพระพุทธศาสนาวิมุตติประสงค์และจุดมุ่งหมายสูงสุดอยู่ที่การฝึกฝน อบรม พัฒนาค้นให้เป็น (พระมหาประสพสุข ปิยภาณี, 2555) กลยาณชน โดยเน้นที่ไตรสิกขา ได้แก่ (1)อริศีลสิกขา การฝึกอบรมในด้านความประพฤติ ระเบียบวินัย ให้มีสุจริตทางกายวาจาและอาชีวะ (Training in higher Morality)(2)อริจิตตสิกขา การฝึกอบรมทางจิตใจ การปลูกฝังคุณธรรม สร้างเสริม คุณภาพจิตและรู้จักใช้ความสามารถในกระบวนสมาธิ(Training in higher Mentality หรือ Mental

Discipline)(3) อธิปัญญาสิกขา การฝึกอบรมทางปัญญาอย่างสูง ทำให้เกิดความรู้แจ้ง ที่สามารถชำระจิตให้บริสุทธิ์หลุดพ้นเป็นอิสระโดยสมบูรณ์(Training in higher Wisdom)

องค์ประกอบของธรรมาภิบาล

องค์ประกอบคือส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กัน เป็นกระบวนการที่จะขับเคลื่อนการบริหาร การพัฒนาให้เกิดความเจริญ ความมั่นคง (พระมหาประสพสุข ปิยภาณี, 2555) คือผลการปฏิบัติ ปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่มวลมนุษย์และได้รับผลกำไรจากการปฏิบัติงานนั้นด้วยความมีประสิทธิภาพคือ (ทิพาวดี เมฆสวรรค์, 2544) (1)ประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการผลิต (Input)ได้การใช้ทรัพยากรการบริหารคือคน เงิน วัสดุ เทคโนโลยี ที่มีอยู่อย่างประหยัด คุ่มค่าและเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด(2)ประสิทธิภาพในมิติของกระบวนการบริหารได้แก่การทำงานที่ถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็ว และใช้เทคโนโลยีที่สะดวกกว่าเดิม(3)ประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ได้แก่การทำงานที่มีคุณภาพเกิดประโยชน์ต่อสังคม เกิดผลกำไรทันเวลา ผู้ปฏิบัติงานมีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงานและบริหาร เป็นที่พอใจของลูกค้าหรือผู้มารับบริการ หรือประสิทธิภาพอีกกรณีหนึ่งคือ (อรรถวุฒิ ตัญธนาวิทย์, 2544)1)การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน (2)การให้บริการอย่างรวดเร็ว ทันเวลา (3)การให้บริการอย่างเพียงพอ (4)การให้การบริการอย่างต่อเนื่อง (5)การให้บริการอย่างก้าวหน้าหรือประสิทธิภาพคือ (รัตนสาวยคณิต, 2546) ความพยายามทำการเพื่อให้ได้ผลผลิตมากที่สุดจากทรัพยากรน้อย น้อยที่สุด โดยลดความสูญเสียการใช้ทรัพยากรอย่างเปล่าประโยชน์ ซึ่งบางที่อาจสรุปสั้น ๆ ได้ว่า ประสิทธิภาพเกี่ยวข้องกับ การทำให้ถูกต้อง(Doing things right)อีกประการหนึ่งประสิทธิภาพ คือ (สายหยุด ใจสำราญ,สุภาพร พิศาลบุตร, 2547) การใช้ปัจจัยในการผลิตน้อย แต่ได้ผลงานมาก ซึ่งวัดโดยเทียบอัตราส่วนระหว่างปัจจัยที่ป้อนเข้าไปกับผลงานที่ได้รับออกมา อีกกรณีหนึ่งประสิทธิภาพ คือ (ตุลา มหาพสุธานนท์, 2547) ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่นำเข้า(Input)กับผลที่ได้รับ(Out-put) หรือความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่นำเข้ากับผลผลิตที่ได้ออกมา ถ้าผลผลิตที่ออกมาได้มากกว่าทรัพยากร(ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ เครื่องไม้ เครื่องมือต่าง ๆ และวิธีการผลิต)ที่นำเข้า สรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาลหรือหลักการบริหาร หลักการจัดการ และหลักการปกครองแบบธรรมาภิบาลก็คือ การเน้นผู้นำหรือผู้ปกครอง หัวหน้าและผู้บริหารในหน่วยงานของ องค์การภาครัฐและเอกชนให้เป็นคนที่มีศีลธรรมคือ (พระธรรมปิฎก(ป.อ.), 2546) ความประพฤติที่ดีงาม ทางกาย วาจา ความประพฤติชอบ ความสุจริตทางกาย วาจาและอาชีวะ (พระธรรมปิฎก, 2543)โดยทาง ศัพท์ศีลธรรมแปลว่า “ธรรมคือศีล”มีจริยธรรมคือ (พระธรรมปิฎก(ป.อ.),2543) ความประพฤติ ธรรมคือ การดำเนินชีวิต หลักความประพฤติ หลักการดำเนินชีวิต ซึ่งหลักเหล่านี้เป็นเครื่องมือให้กับผู้นำ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง หัวหน้านำไปใช้ ย่อมจะก่อให้เกิดการบริหาร การจัดการและการปกครองที่ดีในหน่วยงานหรือ องค์การทั้งภาครัฐและเอกชนเหล่านั้นได้

ชาวไทยกูย

ประวัติศาสตร์คือเรื่องราวที่บอกความเป็นมาและความเป็นอยู่และการเดินทางของชนเผ่าที่ได้โยกย้ายกลุ่มตนเร่ร่อนไปแสวงหาสถานที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์เพื่อตั้งรกราก สร้างวิถีวัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อของตนเองและขยายเผ่าพันธุ์ให้ลูกหลานได้สืบทอดตั้งแตอดีตจวบจนปัจจุบัน ชาวไทยกูยเป็นชนชาติพันธุ์ที่มีประวัติศาสตร์การอพยพโยกย้ายถิ่นฐาน (นพวรรณ สิริเวชกุล, 2541) มาจากตอนใต้ของ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เข้ามาในประเทศไทยแถบตอนล่างของภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เป็นชาติพันธุ์ที่มีชื่อเสียงด้านการเลี้ยงช้าง

โดยเฉพาะในจังหวัดสุรินทร์ชาวภูยกู้อถือว่าเป็นชาติพันธุ์ที่มีประเพณีวัฒนธรรมความเชื่อและมีภาษาพูดเป็นของตนเองแต่ไม่มีภาษาเขียน เป็นชาติพันธุ์ที่ยิ่งใหญ่ มีวิถีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย มีความรู้มีความสามารถในการจับช้างป่านามาเลี้ยงเป็นสมาชิกหนึ่งภายในครอบครัว ชาวภูยกูในปัจจุบัน (ยโสธรา ศิริภาพระภากร, 2559)ได้แบ่งประวัติศาสตร์ออกเป็น 3 ยุค ยุคที่ 1. ยุคสมัยที่อาศัยในปากเซ ประเทศลาว ที่ซึ่งพวกภูยกูมีการติดต่อเป็นครั้งแรกกับขอมและลาวเวลานั้น ได้รับศาสนาฮินดูและศาสนาพุทธจากชนทั้งสองกลุ่ม และศาสนาทั้งสองก็ได้ขัดแย้งกันกับความเชื่อดั้งเดิมในการถือเทพเจ้าและภูติผีของชาวภูยกู ยุคที่ 2. ยุคของการอพยพจากลาวมาสู่สุรินทร์ ภูยกูบางส่วนได้เปลี่ยนมาทำนา ทำไร่และขายช้างไป หรือการคล้องช้างเป็นเพียงอาชีพเสริมช่วงว่างจากการทำนา และมีศาสนาพุทธเข้ามามีอิทธิพลอยู่เหนือภูมิผี ยุคที่ 3. ยุคของการศึกษาและเศรษฐกิจ ระบบทุนนิยมได้เข้ามาสู่หมู่บ้าน มีการใช้เทคโนโลยีและสื่อโฆษณาต่างๆ ประทับกับกับการหยุดคล้องช้างป่า การรับเอาวัฒนธรรมตะวันตก การทำเกษตรกึ่งอุตสาหกรรม ความหย่อนยานในความเชื่อดั้งเดิม ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจึงขัดแย้งกับวิถีชีวิตเดิมมากกว่าการเคารพสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ สรุปความได้ว่า ชาติพันธุ์ภูยกูมีการอพยพย้ายถิ่นมาอาศัยอยู่ในจังหวัดต่างๆ ของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้มีเส้นทางที่ยาวไกลตั้งแต่ทางภาคเหนือของประเทศอินเดียสู่ประเทศลาวมาถึงเมืองอัตปือแสนแป เมืองจำปาศักดิ์และสุดท้ายโยกย้ายอพยพมาสู่ประเทศไทยเป็นจุดพักสุดท้ายของเส้นทางโยกย้ายถิ่น ซึ่งยังคงรักษาวิถีชีวิตแบบเรียบง่าย ทำเกษตรกรรม ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ย้อมผ้าไหมด้วยลูกมะเกลือ ทอผ้าไหมด้วยอัตลักษณ์เฉพาะชาติพันธุ์กลุ่มของตน พื้นที่ที่มีชนชาติพันธุ์ภูยกูอาศัยอยู่มากในปัจจุบันมี ทั้งจังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานีและจังหวัดบุรีรัมย์

ประเพณีวัฒนธรรมประจำหมู่บ้าน

ประเพณี ทำบุญข้าวจี๋ ซึ่งบ้านตะเคียนได้ทำที่พิเศษแตกต่างจากบ้านอื่น มีการสวดพระทราย รอบหมู่บ้าน 4 ทิศด้วยการเช่นปฐา ประจำหมู่บ้าน และเช่นที่นา โดยเฉพาะปฐาประจำหมู่บ้าน จะต้องเช่นไหว้ในทุกกรณีที่มีงานมีกิจกรรม ถือว่าเป็นที่ศักดิ์สิทธิ์และสำคัญมาก ประเพณีสงกรานต์ บ้านตะเคียน ถือว่าเป็นกิจกรรมที่สนุกมาก และได้ทำบุญได้ความสามัคคีอย่างมาก นอกจากจะเล่นสงกรานต์โดยทั่วไปแล้ว มีกิจกรรมหลักดังนี้ กิจกรรมที่ 1 วันที่ 13 เมษายน หรือวันที่พร้อม เป็นวันที่เชิญพระพุทธรูปลงมา(หัดะ-พหฺล๊ะ)สร่งน้ำพระ สร่งน้ำสามเณรและรดน้ำผู้สูงอายุ เล่นสงกรานต์ กิจกรรมที่ 2 ต้องออกไปเก็บดอกไม้ 4 ทิศ 4 วันแห่ ตีกลอง ตีฆ้องไปไหว้พระในวัดประจำหมู่บ้าน กิจกรรมที่ 3 ต้องไปไหว้พระธาตุ (ธาตุเก่าสมัยขอม) ณ วัดโพธิ์ศรีธาตุ ตำบลเกาะแก้ว กิจกรรมที่ 4 ต้องไปชน/แห่ทรายเข้าวัด ณ ห้วยบรรจบ (ห้วยจูบ) ระหว่างห้วยพอก กับห้วยทับทัน ณ บ้านป่าเวย ต.เกาะแก้ว กิจกรรมที่ 5 ต้องออกไปนำดินแห่เข้าวัด 4 ทิศ 6 รอบเป็นกิจกรรมสนุกสนานมากเพราะชาวบ้านจะ เล่นปายดิน ปายน้ำโคลนใส่กันด้วย จนเลอะมอมแมมกิจกรรมที่ 6 เวลากลางคืน พระสงฆ์จะทำพิธีสวดสะเดาะเคราะห์ต่อชะตาเสริมราศีให้กับชาวบ้าน เพื่อเป็นการปัดเป่าสิ่งชั่วร้ายและเป็นสิริมงคล กิจกรรมที่ 7 ทำบุญถวายภัตตาหารเช้าแด่พระภิกษุสามเณร พร้อมออกไปเก็บดอกไม้แห่เข้าวัด แล้วก็ยกพระขึ้นประดิษฐานไว้ที่เดิม ที่ได้อันเชิญลงมาตั้งสร่งน้ำวันแรก ประเพณีวันสารทใหญ่ วันแรม 15 ค่ำ เดือน 10 ถือว่าเป็นวันสำคัญ มีกิจกรรม ชักกำแพงชักบังสุกุลอุทิศที่ล่วงลับไปแล้ว ลูกหลานจะมารวมกันและร่วมกิจกรรมทุกหลังคาเรือน ในฤดูเข้าพรรษาปี พ.ศ.2553 ปัจจัยชักบังสุกุลได้จำนวนเงิน 120,000 กว่าบาท (หนึ่งแสนสองหมื่นกว่าบาท) มีการแสดงรำกล่อม เพื่อส่งบุญส่งดวงวิญญาณขึ้นสู่สวรรค์ด้วย และประสมพันธ์เป็นการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรมด้วย ประเพณีทำบุญเข้าพรรษา ในพรรษา วันพระ ขึ้น/แรม 8 ค่ำ 15 ค่ำ ก็จะทำเป็นประจำทุกปี เทศกาลออกพรรษา ก็ทำบุญถวายทานเป็นประจำทุกปี ถือว่าเป็นการทำบุญเป็นสิ่งสำคัญ มาตั้งแต่

โบราณกาลมาจนทุกวันนี้ประเพณีทำบุญทอดกฐิน ในช่วงเทศกาลออกพรรษา ก็ทำเป็นประจำอยู่ทุกปี ประเพณี บุญบั้งไฟทำเป็นประจำอยู่ทุกปี ในช่วงหลังๆได้จัดร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลสำโรงทาบ มีการจัดขบวนแห่ และแข่งขันขบวนแห่ด้วยประเพณีทำบุญอุทิศ เมื่อมีคนตายในหมู่บ้าน จะต้องทำบุญตาม ประเพณี ที่บรรพบุรุษได้ทำเป็นแบบอย่างมา ลูกหลานก็ได้ยึดตามแนวนั้น ที่แตกต่างไปจากบ้านและวัดอื่น ถ้าผู้ที่ตายอายุ 60 ปีขึ้นไป จะต้องนิมนต์พระสวด ยอคมขุด้วย

สถานที่สำคัญหรือสิ่งสำคัญของหมู่บ้าน

วัดประจำหมู่บ้าน (มีโบสถ์,เจดีย์,พระ(รูปปั้น)องค์ใหญ่/สูง 21 เมตร ฯ เจดีย์บรรจุอัฐิอดีตเจ้าอาวาสวัดตะเคียน ศาลปูตา ประจำหมู่บ้าน ชื่อหลวงอุดม ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่ตะเคียน ศาลเจ้าพ่อต้นจะบก ทั้ง3 จุด 3ศาลนี้ ภาษากูย เรียกว่า “เหผ๊ะ-อา-จู้ช” ศาลปูตาใต้ต้นโพธิ์ฝั่งทิศใต้วัด/หมู่บ้าน (โครมโพธิ์) ศาลปูตาใต้โคนต้นตะเคียน 2 ศาล ศาลปูตาใต้ต้นโพธิ์โรงเรียนบ้านตะเคียน ศาลปูตา ณ สระน้ำฝั่งตะวันออกหมู่บ้าน ต้นตะเคียนประจำหมู่บ้าน อยู่ในวัดตะเคียน ต้นโพธิ์ประจำหมู่บ้าน อยู่ฝั่งทิศใต้วัด เป็นที่ตั้งศาลหลวงอุดม สระขอมกลางหมู่บ้าน ฐานจุดบั้งไฟโบราณ ตั้งอยู่ฝั่งทางทิศตะวันออกหมู่บ้าน โรงเรียนบ้านตะเคียน ผลิตรถยนต์ชุมชน ของหมู่บ้าน ผ้าไหม ย้อมสีธรรมชาติ มีผลมะเกลือเป็นต้น ซึ่งเป็นของที่มีราคาและมีคุณค่ามากข้าวหอมมะลิ เป็นข้าวมีขึ้นชื่อของจังหวัดสุรินทร์อยู่แล้ว บ้านตะเคียนมีข้าวหอมมะลิที่มีชื่อนั้นด้วยข้าวเหนียว(ทำเป็นข้าวใหม่ แปรรูปไว้ ทำทาน(กิน)เมื่อไร ก็เป็นข้าวใหม่ตลอดกาล) เครื่องจักสาน กระบุง,ครุ,ข้อง,กระดัง เป็นต้น

ภูมิปัญญาของหมู่บ้านตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

พระอุปัชฌาย์ผิว ปุณณสิริ อดีตเจ้าอาวาสวัดตะเคียน เป็นพระที่ชาวบ้านและชาวตำบลสำโรงทาบ อำเภอสัชรภูมิในสมัยนั้น ให้ความเคารพเป็นอย่างมาก เป็นพระนักสร้าง นักพัฒนา วัดและหมู่บ้าน ตะเคียนให้มีความเจริญและมีชื่อเสียงมาก แม้ในปัจจุบันท่านได้มรณภาพไปแล้ว แต่ชาวบ้านก็ยังให้ความเคารพในอัฐิและชื่อเสียงของท่านเหมือนเดิม พระครูอุปลัมภวรรคุณ เจ้าอาวาสวัดตะเคียน รูปปัจจุบัน เป็นพระที่มีความรู้ความสามารถดี เป็นพระนักพัฒนา นักเทศน์ สอน เป็นพระส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรม การแสดง “แกล-มอ” ของชาวกูย นำชาวบ้านทำกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและของชาตินำชาวบ้านปลูกและอนุรักษ์ต้นไม้ พระเที่ยง ฉนทจิตโต (สุขคุ้ม) เป็นพระที่จำประวัติและบุคคลในบ้านตะเคียนได้ดี ช่วงที่เป็นฆราวาส เป็นมรรคทายก พัฒนาวัด สร้างวัดให้มั่นคงเป็นที่ศูนย์รวมจิตใจ และเป็นสมบัติของลูกหลานในปัจจุบันนายมนต์ สมนาคนายสอน บุญกล้า เฒ่าจ้ำ ประจำหมู่บ้าน คอยพาน้ำไหว้ศาลปูตาเมื่อมีงานสำคัญๆนายนิบ วิญนัต ชำนาญเรื่องจักสานเกือบทุกประเภท ทำตะขอบังคับช้างทำเกวียนเครื่องมือทำนาในสมัยก่อน การแสดงรำ “แกล-มอ-อ” บ้านตะเคียนได้อนุรักษ์ ทั้งที่เป็นพิธีกรรม และนำมาแสดงเป็นพิธีการด้วย นอกจากจะเล่นรำในพิธีของชาวบ้านแล้ว ยังได้นำไปแสดงในกิจกรรมอื่น ๆ ด้วย เช่นรำเปิดงานทั่วไป รำส่งหน้าเมรุงานฌาปนกิจศพ รำสู่ขวัญงานมงคล รำเรียกขวัญให้กับคนป่วย และยังได้นำคณะไปรำแสดงโชว์ยังที่อื่นด้วย เช่นงาน แสดงศิลปะพื้นบ้านนานาชาติ (SIFF)ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เป็นต้น การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และทอผ้าไหมใช้เอง มีเหลือจำหน่ายบ้าง เป็นบางบ้านการทำไร่ทำนา ซึ่งเป็นอาชีพหลัก ทำไร่ทำนาเลี้ยงตนเองและครอบครัว และจำหน่าย ก็ถือว่าเป็นภูมิปัญญา ที่ทำได้ และทำเป็นมาตั้งแต่บรรพกาลมาแล้ว การสานกะตา ถักแห ใช้เอง ซึ่งเป็นภาชนะในการหาปูหาปลา มาดำรงชีพก็เป็นภูมิปัญญา ที่ทำได้และก็เป็นมาตั้งแต่บรรพกาลมาแล้ว

แหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

วัดตะเคียน เป็นวัดเก่าแก่ สร้างมานานกว่า 100 ปี มีพระประธานตั้งอยู่กลางแจ้ง องค์ใหญ่สูง 21 เมตร สร้างด้วยปูน ลงสีทองคำ ชาวบ้านเรียกว่าหลวงพ่อบุญรอดองค์ตะเคียน ในวัด เป็นต้นตะเคียนสูงใหญ่ และศักดิ์สิทธิ์ของหมู่บ้านต้นโพธิ์โบราณ ตั้งอยู่ฝั่งทิศใต้วัดตะเคียน และเป็นที่ตั้งศาลปู่ตาประจำหมู่บ้าน เป็นต้นโพธิ์ ต้นใหญ่อายุ 100 ปีสระขอมกลางหมู่บ้าน หมู่บ้านตะเคียนเป็นเนินราบสูงมีปรากฏว่าชาวขอมจึงมาตั้งถิ่นฐาน และขุดสระน้ำใช้ในกิจกรรมต่างๆของชุมชนในสมัยขอมบ้านตะเคียน จึงมีคำขวัญประจำหมู่บ้านว่าต้นตะเคียนโก้, ต้นโพธิ์โบราณ, สระขอมกลางหมู่บ้าน, ต้นไม้ก้านงาม, อารามเด่นเห็นงามตาจุดเด่นหรือรายการดังคำขวัญดังกล่าวนี้ เป็นแหล่งท่องเที่ยว และเที่ยวชมเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติด้วย

เจตนารมณ์ (วาระ) สำคัญของวัด

ความสำคัญของวัดและหมู่บ้านในสังกัดวัดบ้านตะเคียน องค์การบริหารส่วนตำบลสำโรงทาบ อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ และทุกหมู่บ้านในเขตบริการ ขอประกาศเจตนารมณ์ เพื่อเป็นวาระสำคัญในการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความร่มเย็น เป็นสุข ความเจริญ อันนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน

1. ส่งเสริมการปลูกต้นไม้อนุรักษ์ ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. ร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมชาวภูยกูยให้คงอยู่สืบต่อไปได้แก่

1.1 การแต่งกายแบบชาวภูยกูยและการใช้ผ้าไหมพื้นเมืองชาวภูยกูย

1.2 การแสดงรำกล่อม กลอกลอและพิธีกรรมสำคัญต่าง ๆ

1.3 การใช้ภาษาภูยกูยในชีวิตประจำวัน

3. ยึดแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักในการดำเนินชีวิต

ข้อความที่ประกาศนี้เป็นวาระสำคัญที่ทุกท่านควร(ต้อง)ยึดมั่น ร่วมกันปฏิบัติอย่างจริงจัง สม่่าเสมอตลอดการเป็นนิจ ประกาศ ณ วันที่ 12 สิงหาคม พุทธศักราช 2554 โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสำโรงทาบ ตำบลสำโรงทาบ อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ,เจ้าอาวาสวัดบ้านตะเคียน,กำนัน,ผู้ใหญ่บ้าน,ผอ.โรงเรียนบ้านภูยกูยตะเคียนและ สอ.บ.บ้านตะเคียน

ธรรมาภิบาลของชาวภูยกูยวัดบ้านตะเคียน ตำบลสำโรงทาบ อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์

วัดตะเคียน(โพธิ์สีตาราม)ตำบลสำโรงทาบ อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ได้ประกาศกฎระเบียบข้อปฏิบัติเพื่อความสงบเรียบร้อยดังนี้ ข้อ 1. ผู้ใดมาก่อนการทะเลาะวิวาทในบริเวณวัดให้ถือว่าผู้นั้นมาสร้างความเดือดร้อนและความเสียหายและชื่อเสียงของวัดตะเคียน ผู้นั้นต้องถูกลงโทษโดยการชดใช้เป็นเงินเท่ากับค่ามหรสพที่คณะกรรมการได้ทำสัญญาว่าจ้างไว้หรือตามความเสียหายในคือก่อเหตุและจะส่งตัวไปดำเนินคดีตามกฎหมายทันที ข้อ 2. ห้ามจำหน่ายสุราและเครื่องดื่มของมึนเมา สิ่งเสพติดที่ผิดกฎหมายทุกชนิด ตลอดจนนำเข้ามาในบริเวณวัด ไม่ว่ากรณีใด ๆ ถ้าฝ่าฝืนจะต้องถูกลงโทษปรับ 5000 บาทและจะส่งตัวไปดำเนินคดีตามกฎหมายทันที ข้อ 3. ผู้ใดประพฤติตนเป็นโจร ลักขโมยทรัพย์สินของผู้อื่น โดยทำให้เกิดความสูญเสีย ต่อทรัพย์สินในเขตบริเวณวัดถ้าถูกจับได้ จะถูกลงโทษโดยเสียค่าปรับเป็นเงิน 10 เท่าของราคาสินทรัพย์ที่เสียหายและจะนำตัวไปดำเนินคดีตามกฎหมายทันที ข้อ 4. ห้ามให้ผู้หนึ่งผู้ใด พกพาอาวุธทุกชนิดเข้ามาในบริเวณวัดถ้ามีผู้ฝ่าฝืนหรือถูกค้นพบจะต้องถูกลงโทษและปรับเป็นเงินไม่เกิน 10,000 บาท พร้อมทั้งยึดอาวุธและส่งตัวให้เจ้าหน้าที่ดำเนินคดีตามกฎหมายทันที ข้อ 5. ผู้ใดทำลายทรัพย์สินของผู้อื่นให้

เกิดความเสียหายในบริเวณวัด ทำให้เสียชื่อเสียงของวัดและหมู่บ้าน ผู้นั้นจะต้องชดใช้ค่าเสียหายเท่ากับราคาทรัพย์สินที่เสียหายและจะถูกทางคณะกรรมการวัดปรับเป็นเงิน 4 เท่าและจะถูกส่งตัวไปดำเนินทางกฎหมายทันที

คุณค่าของธรรมาภิบาลวัดบ้านกุยตะเยียน

การประกาศกฎเพื่อให้คนในชุมชนได้มีความรู้และเข้าใจร่วมกันถือเป็นเครื่องมือ ในการนำมาปฏิบัติทำให้เกิดคุณค่าทางด้านสังคม คุณค่าทางด้านศีลธรรม คุณค่าทางด้านสุขสงบ คุณค่าทางด้านความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินของชุมชนและผู้เดินทางมาชมงานภายในวัด สะท้อนให้เห็นถึงการกลับคืนมาสู่วัฒนธรรมดั้งเดิมของการจัดงานวัดในอดีตอีกครั้งหนึ่งนั้นหมายถึงความสนุกสนานความเพลิดเพลิน ความบันเทิงความปลอดภัยความเป็นเพื่อนฝูงมิตรสหายความเป็นพี่น้องกันระหว่างชุมชนกับชุมชน เพราะปัจจุบันการจัดงานประจำปีไม่ว่าที่วัดหรือในสถานที่ต่างๆ ปัญหาที่พบมากที่สุดก็คือกลุ่มวัยรุ่นยกพวกตีกันทำให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน บาดเจ็บล้มตายพิการก็มีมากมาย การประกาศกฎออกมาเพื่อให้ชุมชนได้รู้ จึงเป็นคุณค่าของธรรมาภิบาลที่จะนำไปใช้ในการจัดระเบียบสังคมและชุมชนให้อยู่ร่วมกันอย่างสุขสงบร่มเย็นมีความเป็นพี่น้องกันและที่สำคัญปลอดภัยทั้งชีวิตไม่หวาดระแวงกลัวภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้นในการเข้าชมงานประจำปีทั้งทางวัดได้จัดขึ้นทุกๆ ปี

สรุป

หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการที่ดี หลักธรรมาภิบาลของชุมชนชาวไทยกุยบ้านตะเยียนได้มองเห็นถึงควมมีสวัสดิภาพของประชาชนที่เข้ามาเที่ยวชมงานประจำปีของวัดเพื่อป้องกันและป้องกันความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่เดินทางมาจากหมู่บ้านต่าง ๆ ให้เกิดความเชื่อมั่นและมั่นใจในการดูแลรักษาความปลอดภัย จึงมีมาตรการประกาศหลักธรรมาภิบาลด้วยการบูรณาการของศีลห้าเพื่อใช้ในการกำกับควบคุมดูแลและป้องกัน ไม่ให้เกิดความสูญเสียให้ตระหนักถึงความสงบเรียบร้อยของประชาชนหมู่บ้านใหญ่ที่ได้เข้ามาเที่ยวงานประจำปีที่ผ่านมาและในวันข้างหน้าสืบไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรให้มีการเผยแพร่ประกาศหรือข้อบังคับเหล่านี้ให้กว้างขวางมิใช่เพียงแค่ชุมชนในวัดบ้านตะเยียนเพียงเท่านั้น
2. ให้มีการร่วมมือกันระหว่าง ชุมชน วัด อบต.และโรงเรียนได้มีส่วนร่วมและรณรงค์ให้มีความกว้างขวางขึ้น
3. ควรมีการอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่นอันเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนเอาไว้ให้ลูกหลานสืบไปโดยการจัดทำหนังสือ เอกสาร คู่มือ เพื่อเป็นสื่อแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน โรงเรียน วัดต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- รัชยา ภักดีจิตต์. (2555). *ธรรมาภิบาลเพื่อการบริหารภาครัฐและเอกชน*. กรุงเทพฯ: วี.พริ้นท์ (1991).
- พระมหาประสพสุข ปิยะภาณี (สุขล้วน). (2554). *ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์
ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาสมพงษ์ ชนุตโตโม (อ่อนสุข). (2556). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วน
ตำบลในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต.
บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาธีร์ โมฮัมหมัด. (2556). *ธรรมาภิบาลกับคอร์รัปชันในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์ปริ้นติ้งแอนด์พับ
ลิชชิ่ง.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2543). *พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์*. (พิมพ์ครั้งที่ 9).
กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- _____. (2538). *พุทธธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ทิพาวิทย์ เมฆสุวรรณ. (2544). *ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- อรรถวุฒิ ตัญญาวิทย์. (2544). *ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- รัตนา สายคณิต. (2546). *การบริหารโครงการ:แนวทางสู่ความสำเร็จ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- วันชัย มีชาติ. (2555). *การบริหารองค์การ*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา.
- พระมหาสมพงษ์ ชนุตโตโม. (2556). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลใน
เขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิต
วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- อมร รักษาสัตย์และคณะ. (2543). *ประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน*. กรุงเทพฯ: การ์ตูนการ
พิมพ์.
- นพวรรณ สิริเวชกุล. (2541). *ข้อมูลและพัฒนาการทางสังคม การปรับตัวต่อปัญหาเบื้องต้นเกี่ยวกับการคิน
รนเพื่อมี ชีวิตอยู่และการผลิตของชาวกูยที่บ้านตากกลาง อำเภอดำรง จังหวัดสุรินทร์*.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพฑูรย์ มีกุล. (2542). *กวย : ชาติพันธุ์ ใน สารานุกรมไทย ภาคอีสาน เล่ม 1*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิ
สารานุกรม วัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- โยสธารา ศิริภาพระภากร. (2559). *วิเคราะห์คำสอนจากพิธีกรรมเข้าทรงมะมวดที่สัมพันธ์กับหลักธรรม
ทางพระพุทธศาสนาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยเขมร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิต
วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.